

Waarom de maatschap nog steeds relevant is en blijft

De maatschap is al decennia lang een gekende structuur om familiaal vermogen over te dragen. De voorbije jaren hebben een aantal wetgevende initiatieven er toe geleid dat maatschappen aan een aantal nieuwe verplichtingen moeten voldoen.

Zo moet de maatschap ingeschreven worden in de kruispuntbank voor ondernemingen (KBO), moeten de uiteindelijke begunstigen kenbaar gemaakt worden in het UBO-register en moet verplicht een boekhouding worden gevoerd. Deze moet weliswaar niet worden gepubliceerd en in vele gevallen zal een vereenvoudigde boekhouding volstaan.

Hoewel dit soms zo wordt voorgesteld, vormen deze nieuwe verplichtingen geen aanval op de maatschap. De wetgever wenst dezelfde regels toe te passen als op andere vennootschappen, maar dan vereenvoudigd. Wie omwille van deze (beperkte) bijkomende verplichtingen besluit dat de maatschap niet langer relevant is in het kader van familiale vermogensplanning, gaat dan ook veel te kort door de bocht.

De voornaamste kritiek op de maatschap als structuur om familiaal vermogen over te dragen, luidt dat de maatschap haar anoniem karakter heeft verloren. Het is

vooreerst belangrijk om deze kritiek tot haar ware proportie te herleiden: enkel het bestaan van de maatschap is gekend (inschrijving KBO) en wie de uiteindelijke begunstigen zijn (UBO-register). Welk vermogen er concreet in de maatschap werd ondergebracht, is niet gekend noch publiek consulteerbaar.

Bovendien stelt de vraag zich of het verlies aan anonimiteit wel moet betreurd worden. Wij zijn er van overtuigd dat transparantie in de meeste gevallen juist moet toegejuicht worden. Zo wordt de traceerbaarheid van de oorsprong van uw vermogen fiscaal steeds belangrijker, zelfs over generaties heen. Ook juridisch en familiaal is dit van groot belang, onder meer om de uitwerking van allerlei voorwaarden verbonden aan schenkingen te vrijwaren (bv. terugkeer bij overlijden van een kind, verbod om geschonken vermogen te vermengen met dat van de partner) of om erfenisdiscussies te vermijden.

Critici van de maatschap stellen verder dat er evenwaardige alternatieven zijn voor de maatschap, zoals het verlenen van een onherroepelijke volmacht. De basisregel is evenwel dat een volmacht steeds herroepbaar is. Enkel in heel specifieke omstandigheden kan een volmacht onherroepelijk zijn. De zaakvoerder van een maatschap daarentegen kan statutair

worden benoemd en zo onafzetbaar zijn (behoudens misbruik van zijn mandaat).

Wanneer het over te dragen vermogen aandelen van een familiaal aangehouden vennootschap betreft, kunnen heel wat afspraken vastgelegd worden in de statuten of een aandeelhoudersovereenkomst. Het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen heeft het arsenaal aan mogelijke afspraken hiertoe uitgebreid: meervoudig stemrecht, ongelijke verdeling van winsten, statutaire verankering van het bestuursmandaat, afspraken inzake de overdraagbaarheid van aandelen, enz. Maar vaak zal ook hier de maatschap nog meer allesomvattende oplossingen kunnen bieden.

Groot pluspunt van de maatschap als beheersstructuur bij de overdracht van vermogen is haar flexibiliteit. Door de beperkte wettelijke voorschriften is maatwerk mogelijk. Afhankelijk van het gewenste opzet, zijn twee uitersten mogelijk: de wens om de sterkst mogelijke controle over het weggeschonken vermogen te behouden versus de intentie om de begiftigen volledige autonomie te geven. Het juiste evenwicht zal voor iedere familie anders zijn, en vaak zullen inzichten daarover ook evolueren in de loop der jaren, bv. omdat kinderen matuurder worden.

De maatschap blijft dan ook het instrument bij uitstek om vermogen over te dragen. Laat de boekhoudplicht die er extra bij komt kijken geen struikelblok zijn. Een goede huisvader hield immers ook vroeger al een en ander nauwgezet bij.

Thomas Storme, tstorme@deloitte.com

HET GETROUW BEELD VAN DE JAARREKENING 2020

Met het oog op de vergelijkbaarheid van jaarrekeningen vormt het continuïteitsprincipe één van de steunpilaren van het Belgisch boekhoudrecht. Zo moeten de waarderingsregels die bij de oprichting van de vennootschap werden vastgelegd in principe jaarlijks onverkort worden toegepast (zie voor meer duiding hierbij ook het artikel in onze editie van maart 2020).

PASCAL VERSCHUEREN

PVERSCHUEREN@DELOITTE.COM

Het bestuursorgaan heeft anderzijds ook de verplichting om jaarlijks te beoordelen of er wel kan van uitgegaan worden dat de activiteiten van de onderneming zullen verder gezet worden. Indien dit niet het geval blijkt te zijn, dan moeten de waarderingsregels worden aangepast, en indien nodig moeten er aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen worden geboekt (om de boekwaarde van bv. machines en voorraden te herleiden tot hun vermoedelijke realisatiewaarde) en voorzieningen worden aangelegd voor alle kosten verbonden aan de stopzetting.

Het continuïteitsprincipe betekent echter niet dat ondernemingen die vóór de coronacrisis gezond waren en door de talrijke steunmaatregelen hebben kunnen stand houden geen enkele bewegingsvrijheid hebben bij het opmaken van hun jaarrekening.

Met het oog op het voldoen aan het principe van het getrouw beeld voorziet de wetgeving immers in de mogelijkheid om een herwaarderingsmeerwaarde uit te drukken op materiële vaste activa en bepaalde financiële vaste activa. Dit kan opportuun zijn wanneer de vennootschap een eenmalig verliesjaar achter de rug heeft, waardoor het eigen vermogen en de solvabiliteit zijn aangetast.

Let wel: het bestuursorgaan mag hierbij niet over één nacht ijs gaan, want aan deze op het eerste zicht aantrekkelijke mogelijkheid zijn zeer strikte voorwaarden verbonden. Zo kan een herwaardering enkel worden geboekt indien de waarde

van de betrokken activa **in functie van hun nut voor de vennootschap** op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven de boekwaarde ervan. De marktwaarde van de te herwaarderen activa an sich is dus niet bepalend, maar geldt wel als bovengrens.

Volgens de Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN) moet 'nut' rekenkundig vertaald worden in de rentabiliteit van het actief, die voldoende hoog moet blijven na de geplande herwaardering.

Een herwaardering op belangrijke participaties door een holding-vennootschap kan dus enkel als de verwachte opbrengsten ten opzichte van de (door de herwaardering gestegen) boekwaarde resulteren in een voldoende hoge rentabiliteit. Het Belgisch boekhoudrecht voorziet nl. niet dat participaties zomaar kunnen geboekt worden aan reële waarde, zodat bv. de koers van beursgenoteerde aandelen die als financieel vast actief kwalificeren enkel als een indicatie kan gehanteerd worden.

De wettelijke regels zijn nog strikter wanneer wordt overwogen om over te gaan tot herwaardering van activa die 'noodzakelijk zijn voor de voortzetting van het bedrijf' (bv. het onroerend goed waarin de activiteiten wordt uitgeoefend of het machinepark).

Herwaardering kan dan enkel wanneer dit verantwoord wordt door de **rentabiliteit van de vennootschap** (of van de betrokken

divisie). Het is dus volgens de CBN denkbaar dat een individueel actiefbestanddeel voldoende resultaat genereert (en dus principieel in aanmerking zou komen voor herwaardering), maar dat deze individuele rentabiliteit teniet gedaan wordt door de (negatieve) rentabiliteit van de globale onderneming. In dit geval is het (in het bijzonder voor ondernemingen die met opstartverliezen geconfronteerd worden) toch niet toegelaten om een herwaardering uit te drukken.

Wanneer aan alle voorwaarden is voldaan en de herwaardering is uitgedrukt in de boekhouding, kan overwogen worden om deze nadien in te lijven in kapitaal (of 'inbreng' bij kapitaallose vennootschappen), weliswaar beperkt tot het bedrag verminderd met de geraamde (lees: latente) belastingen hierop.

Het aanwenden van op het passief geboekte herwaarderingsmeerwaarden om geleden boekhoudkundige verliezen aan te zuiveren (om zo de balans op te smukken) is daarentegen expliciet uitgesloten.

Aangezien de geherwaardeerde waarde ook moet verantwoord worden in de toelichting bij de jaarrekening waarin de herwaardering voor het eerst wordt uitgedrukt, is het duidelijk dat het bestuursorgaan van de vennootschap deze spelregels best niet uit het oog verliest. Het valt immers nooit uit te sluiten dat derden het bestuursorgaan proberen aansprakelijk te stellen wanneer de onderneming later alsnog in moeilijk vaarwater zou terecht komen.

Brexit

Bewijs van oorsprong van goederen

De Britse en Europese onderhandelaars sloten op de valreep op 24 december een principeakkoord over de toekomstige Brits-Europese relaties, waarbij de oorsprong van de goederen vanaf 1 januari 2021 een belangrijk aandachtspunt is op het vlak van handel.

De EU en het Verenigd Koninkrijk hebben beslist om nultarieven en geen invoerquota's te hanteren voor het merendeel van de goederen. Om invoerrechten te vermijden moet u evenwel kunnen aantonen dat de goederen aan de **oorsprongregels voldoen**: de goederen moeten in de EU of het Verenigd Koninkrijk verkregen of geproduceerd zijn of voldoende bewerkt of herwerkt zijn. Het handelsakkoord verduidelijkt hoe het bewijs van oorsprong kan aangeleverd worden: REX-systeem, attest van oorsprong, ...

Naast het maken van duidelijke afspraken met de verschillende stakeholders (logistieke partners, klanten, leveranciers, ...) en het doorvoeren van de nodige aanpassingen (etikettering, aanpassingen in ERP-pakket, factuurvermeldingen, ...) vormt **het bewijs van oorsprong van de goederen vanaf 1 januari**

2021 dus een extra belangrijk aandachtspunt!

Sinds 1 januari 2021 moeten er douaneaangiftes opgemaakt worden, zowel voor de invoer als de uitvoer van goederen, waardoor er aanpassingen in facturaties en boekhoudpakketten (onder meer met het oog op correcte sturing naar btw-aangiftes) zullen moeten gebeuren.

Ten slotte zijn er een aantal wijzigingen op het vlak van etikettering, verpakking, voedingswetgeving, sanitaire en fytosanitaire controles (bij levensmiddelen van dierlijke en plantaardige oorsprong), ...

Onze Brexit-experten staan voor u klaar om de impact van de deal op uw bedrijf in te schatten en de nodige acties te formuleren.

Lore Germonpré, lgermonpre@deloitte.com

Bonusbeleid

Goede afspraken maken goede vrienden

Weldoordachte KPI's vormen een fundamentele bouwsteen voor de creatie van een stevig loonhuis binnen uw onderneming. Ze zijn noodzakelijk om een goed kader te creëren voor het performance management, zowel op korte als lange termijn.

In onze vorige editie onderstreepten we reeds de noodzaak om KPI's SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden) te formuleren.

Daarnaast is een doordachte formalisering van het bonusbeleid eveneens onontbeerlijk. Indien de afspraken niet schriftelijk worden verankerd, bestaat er immers een groot risico op onduidelijkheid, wat zowel voor de werkgever als voor de werknemer een negatieve impact kan hebben.

Schriftelijke afspraken zorgen voor duidelijkheid, maar ook flexibiliteit. Wil u zich als werkgever niet zomaar verbinden aan een bonusbeleid

van onbepaalde duur, meldt dan duidelijk dat het huidige beleid geen verworven recht creëert in hoofde van de werknemer en u uw discretionaire bevoegdheid behoudt rond het al dan niet (jaarlijks) opzetten van een bonusplan. Gaat u voor een langetermijnbonusbeleid en wil u als werkgever via periodieke evaluatiemomenten de KPI's bijwerken, voorzie dan in de mogelijkheid tot bijsturing in de bonusovereenkomst. Vermijd zo dat een werknemer die geconfronteerd wordt met een eenzijdige aanpassing van

zijn/haar loonvoorwaarden, zich beroept op de regels van het impliciet ontslag om de arbeidsovereenkomst te beëindigen en een beëindigingsvergoeding te vorderen.

Een schriftelijk en duidelijk bonusbeleid dat zekerheid en voorspelbaarheid creëert, kan bovendien een extra stimulans vormen voor uw medewerkers om hun vooropgestelde doelen zelfs te overtreffen.

Evelien Smeyers, esmeyers@deloitte.com

PRIVATE GOVERNANCE

HET WETTELIJK TOEGEKEND OPVOLGEND VRUCHTGEBRUIK

Taxatie in de verschillende gewesten

EMILIE VAN CAUTEREN
EVANCAUTEREN@DELOITTE.COM

WANNEER EEN ECHTGENOOT EIGEN GOEDEREN MET VOORBEHOUD VAN VRUCHTGEBRUIK SCHENKT AAN ZIJN OF HAAR KINDEREN, WORDEN DE KINDEREN IN PRINCIPE VOLLE EIGENAAR ERVAN NA HET OVERLIJDEN VAN DE ECHTGENOOT-SCHENKER. HET VRUCHTGEBRUIK VAN DE GESCHONKEN GOEDEREN KOMT DUS NIET TOE AAN DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT, TENZIJ DE ECHTGENOOT-SCHENKER DIT EXPLICIET ZOU HEBBEN VOORZIEN IN DE SCHENKINGSAKTE.

Omdat blijkt dat dit laatste soms vergeten raakt, heeft de wetgever nu voorzien in een **wettelijk toegekend opvolgend vruchtgebruik**, voor schenkingen die onder het nieuwe erfrecht hebben plaats gevonden. Hierbij mogen we echter de fiscale repercussies niet uit het oog verliezen.

Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe erfrecht ontvangt de langstlevende echtgenoot het vruchtgebruik op de goederen die de schenker

reeds had geschonken met voorbehoud van vruchtgebruik. Vereist is wel dat deze reeds de hoedanigheid van echtgenoot had op het ogenblik van de schenking, en dat de schenker nog titularis was van het vruchtgebruik op het ogenblik van zijn overlijden. Ook voor de langstlevende wettelijke samenwonende partner is voorzien in een wettelijk toegekend opvolgend vruchtgebruik, weliswaar beperkt tot de gezinswoning. In het Brussels Hoofdstedelijk

en Waals Gewest geeft dit opvolgend vruchtgebruik geen aanleiding tot erfbelasting. In het Vlaams Gewest daarentegen is dit wel het geval, zelfs indien de langstlevende echtgenoot hier nog afstand van doet na het overlijden van de schenker.

Om deze nadelige fiscale gevolgen te vermijden, moet de overgang van vruchtgebruik aan de langstlevende zelf voorzien worden in de schenkingsakte en moet

geopteerd worden om het wettelijk toegekend opvolgend vruchtgebruik geen doorgang te laten vinden. Dit laatste kan op twee manieren. Ten eerste kan de langstlevende echtgenoot van dit wettelijk opvolgend vruchtgebruik afstand doen tijdens het leven van de schenker (en dus niet pas na diens overlijden). Ten tweede kan de schenker het wettelijk opvolgend vruchtgebruik in zijn testament ook aan de langstlevende echtgenoot ontnemen.

GDPR

Wenst u onze nieuwsbrief niet meer te ontvangen, stuur dan een mail naar Liesbeth Van Gucht, LVanGucht@deloitte.com of een bericht per post naar: Deloitte Accountancy, Redactie Actualiteiten, Raymonde de Larocheaan 19A, 9051 Gent

Verantwoordelijke uitgever
Henk Hemelaere

Gehele of gedeeltelijke overname uit deze uitgave is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de redactie. Hoewel wij de grootste zorg besteden aan deze uitgave, kan de redactie geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de volstrekte juistheid en volledigheid van de in deze nieuwsbrief opgenomen teksten. Heeft u vragen bij een of meerdere artikels, bel dan 09 393 75 85 of contacteer uw contactpersoon binnen Deloitte.

www.deloitteprivate.be

facebook.com/
deloitteaccountancy

@DeloitteAcc

linkedin.com/company/
deloitte-accountancy

© 2021 Deloitte Accountancy
Designed and produced by the
Creative Studio at Deloitte Belgium

Antwerpen - Brugge - Brussel -
Charleroi - Gent - Hasselt -
Kortrijk - Leuven - Luik -
Oostkamp - Zaventem

